

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku

Białystok, dnia 22 grudnia 2010 r.

Pan
Tadeusz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku

LBI-4101-14-04/2010
P/10/123

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Białymstoku (zwanym dalej *Urzędem*) kontrolę działań podejmowanych w latach 2007-2010 (do 30 września) w celu utworzenia Białostockiego Parku Naukowo-Technologicznego w Białymstoku (zwanego dalej *Parkiem*).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 30 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania mające na celu utworzenie Parku.

Podstawą tej oceny jest podejmowanie prawidłowych działań w celu utworzenia infrastruktury Parku, przestrzeganie norm prawnych przy udzielaniu zamówień publicznych oraz zgodność realizacji projektu *Białostocki Park Naukowo-Technologiczny* (zwanego dalej *Projektem*) w szczególności ze strategiami rozwoju województwa podlaskiego i Białegostoku. Niemniej jednak, mając na uwadze iż realizacja projektu przebiega zgodnie z przyjętym harmonogramem, Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na zagrożenie wynikające

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

z zaangażowania do realizacji inwestycji znacznych środków publicznych bez wypracowania sposobu osiągnięcia i utrzymania zaplanowanych rezultatów Projektu.

1. Miasto podjęło skuteczne działania zmierzające do utworzenia infrastruktury Parku. W ich wyniku, na podstawie § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 27 kwietnia 2009 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na rozwój ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013², w dniu 24 września 2010 r. zawarło umowę w sprawie dofinansowania Projektu. Dzięki pozyskaniu na jej podstawie środków z Unii Europejskiej w kwocie 120.037 tys. zł – przy zapewnieniu przez Miasto wkładu własnego w wysokości 17.402,1 tys. zł – możliwe będzie przygotowanie budynków Inkubatora Technologicznego (dla nowotworzonych przedsiębiorstw) i Centrum Technologicznego o łącznej powierzchni 13 tys. m² (mieszczącego m.in. pięć hal produkcyjnych), 23 hektarów w pełni uzbrojonego terenu przeznaczonego pod innowacyjną działalność gospodarczą oraz 7,3 km dróg dojazdowych. Do 30 września 2010 r. zrealizowano zadania o łącznej wartości 13.901,9 tys. zł, stanowiące 9,6% kosztów kwalifikowalnych Projektu (planowano 12.046,3 tys. zł). Wykonano m.in. dokumentację koncepcyjną i techniczną oraz wybudowano 1,3 km ulic, zapewniających dojazd do terenu Parku. Wykonawców objętych kontrolą trzech zamówień publicznych na wykonanie dokumentacji i robót budowlanych wyłoniono zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³.
2. Realizacja Projektu jest zgodna z wytycznymi określonymi w *Strategii Rozwoju Białegostoku na lata 2011 – 2020 Plus* oraz w *Strategii Rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku i Regionalnej strategii innowacji województwa podlaskiego*. Określone w nim zamierzenia stanowią również odpowiedź na bariery w rozwoju Miasta, zdefiniowane w *Raporcie z prac Zespołu Problemowego ds. Rozwoju Gospodarczego*, którymi są m.in. niski poziom innowacyjności przedsiębiorstw i związana z tym słaba konkurencyjność oraz niedostateczna współpraca uczelni z przedsiębiorcami.
3. NIK zwraca jednak uwagę, że angażując do realizacji Projektu znaczne środki publiczne Miasto nie wypracowało dotychczas sposobu osiągnięcia zaplanowanych rezultatów, obejmujących m.in. funkcjonowanie na terenie Parku już w 2013 r. siedmiu innowacyjnych podmiotów gospodarczych, zaś docelowo (w 2032 r.) – 32 takich

² Dz. U. Nr 70, poz. 604

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

podmiotów, zatrudniających 481 pracowników. Wykonano wprawdzie szereg działań, takich jak m.in. prowadzenie promocji gospodarczej Miasta, opracowanie dokumentów dotyczących funkcjonowania Parku: jego koncepcji (w 2007 r. – za 152 tys. zł), profilu technologicznego (w grudniu 2008 r. – za 33 tys. zł) i studium wykonalności Projektu (w kwietniu 2009 r. – za 44,2 tys. zł), badanie opinii przedsiębiorców na temat Parku (w I kwartale 2010 r.) oraz poszukiwanie rozwiązań dla Parku w partnerstwie z siedmiu innymi miastami europejskimi w ramach projektu REDIS⁴ (od 2008 r. sfinansowane kwotą 115,6 tys. zł), jednak nie zapewniono ani nie wypracowano dotąd sposobu pozyskiwania innowacji do Parku. Mimo trwających od kilku lat kontaktów i spotkań Urzędu z przedstawicielami przedsiębiorców i uczelni wyższych, m.in. na forum Rady Przedsiębiorczości przy Prezydencie Miasta Białegostoku, nie określono sposobu, w jaki zostanie zorganizowana współpraca z przedsiębiorcami i naukowcami oraz między nimi w celu komercjalizowania badań naukowych i wdrażania nowych technologii. Rada Przedsiębiorczości nie wypracowała też wspólnych stanowisk w sprawie sposobu funkcjonowania Parku. Urząd rozpowszechniał wprawdzie informacje o zamiarze utworzenia Parku, jednak jak dotąd tylko jedna spółka złożyła list intencyjny wyrażający zainteresowanie dokonaniem inwestycji na jego terenie. Mogło to być spowodowane również nieokreśleniem dotąd przez Miasto warunków, na jakich firmy będą funkcjonowały w Parku.

W studium wykonalności oraz wniosku o dofinansowanie realizacji Projektu przyjęto koncepcję zaangażowania do funkcjonowania Parku ośrodków naukowych i środowiska akademickiego w regionie. Nie podjęto jednak współpracy z uczelniami wyższymi i ich pracownikami w zakresie wdrażania innowacji, która skutkowałaby scentralizowaniem miejskiego potencjału innowacyjności. Nie wypracowano również zasad udziału uczelni wyższych w funkcjonowaniu Parku oraz nie określono, w czym będą specjalizować się laboratoria utworzone w ramach Projektu ani kto będzie je prowadził. Zgodnie z wyjaśnieniami otrzymanymi w toku kontroli NIK z Politechniki Białostockiej, Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku i Uniwersytetu w Białymstoku, prowadzono dotąd jedynie wstępne rozmowy na temat udziału uczelni w Parku. Równocześnie uczelnie rozwijają własną bazę naukowo-badawczą: Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, który już dysponuje bardzo dobrą infrastrukturą i bazą naukową, pozyskał fundusze na utworzenie m.in. bazy aparaturowej na rzecz centrum badań innowacyjnych i bazy dydaktyczno-naukowej centrum farmacji, zaś Uniwersytet

⁴ *Restructuring Districts into Science Quarters* - w ramach programu *URBACT II*

w Białymstoku pracuje nad utworzeniem laboratoriów biologicznych i chemicznych w nowobudowanym Kampusie Uniwersyteckim. Z kolei Politechnika Białostocka planuje utworzenie specjalistycznych laboratoriów w celu wspierania rozwoju innowacyjności, komercjalizacji wyników badań i promowania efektywnych przedsiębiorstw, które to działania przygotowywane są też przez pozostałe uczelnie.

Z wymienionych powodów brak zapewnienia osiągnięcia rezultatów projektu przed zaangażowaniem środków publicznych może skutkować wydatkowaniem ich na inwestycję, która nie przyniesie zakładanych efektów, tym bardziej, że w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, w Podstrefie Białystok Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, na inwestorów oczekiwano 27,9 ha uzbrojonego terenu (na który do zakończenia kontroli NIK nie znaleziono zainteresowanych przedsiębiorców), na terenie Miasta - kolejne 19,2 ha, zaś w całym województwie podlaskim - następne 143,2 ha.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999⁵*, w przypadku projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych ich trwałość musi być zachowana przez okres 5 lat od daty zakończenia Projektu, zaś zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 4 lit c rozporządzenia *w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na rozwój ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013*, warunkiem udzielenia wsparcia na rozwój ośrodków innowacyjności jest zobowiązanie się do prowadzenia działalności mającej na celu zapewnienie korzystnych warunków do powstawania lub rozwoju przedsiębiorców prowadzących działalność badawczą, rozwojową lub innowacyjną przez okres co najmniej 20 lat. W przypadku niezapewnienia trwałości projektu, zgodnie z § 21 ust. 7 umowy o dofinansowanie Projektu, Miasto zobowiązane będzie do zwrotu otrzymanego dofinansowania.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zintensyfikowanie współpracy z przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi w celu ustalenia

⁵ Dz. Urz. UE L 210 z 31 lipca 2006 r., ze sprostowaniami w rozumieniu art. 57 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady (WE)

ostatecznej koncepcji funkcjonowania Parku i osiągnięcia zaplanowanych rezultatów Projektu, w tym wdrażania nowoczesnych technologii.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem
DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. *Agata Batarzyna Ciupa*
Agata Batarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR